

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – В А Р Н А
С Т О П А Н С К И Ф А К У Л Т Е Т
КАТЕДРА “ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ НА ТЪРГОВИЯТА”

УТВЪРЖДАВАМ:

(Проф. д-р Пламен Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “БОРСОВА ТЪРГОВИЯ”;

ЗА СПЕЦ: “Икономика и търговия” ОКС ”бакалавър” – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3 ; СЕМЕСТЪР: 6 ;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: общо: 150 ч., в т.ч. аудиторна заетост 12 ч.

КРЕДИТИ: 5

РАБОТЕН ЕЗИК: Български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	12
В Т.Ч.:	
• ЛЕКЦИИ	6
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	6
	138
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	
В Т.Ч.:	6
• КОНСУЛТАЦИИ	132
• САМОПОДГОТОВКА	

ИЗГОТВИЛИ

ПРОГРАМАТА:

(доц. д-р Хр. Трайков)

.....

(ас. В. Петева)

РЪКОВОДИТЕЛ

КАТЕДРА:

(доц. д-р В. Димитрова)

I. АНОТАЦИЯ

Теорията и практиката на борсовата търговия са голямо предизвикателство. Изучавайки тази дисциплина, студентите ще получат представа за философията, аналитичния апарат и технологията на участие в борсовите сделки.

След завършване на лекционния курс, студентите ще придобият знания относно: същността, видовете, структурата, функциите и специфичните особености на борсовите пазари. Ще се запознаят с основните методи и показатели за фундаментален и технически анализ на активите, обект на борсова търговия, както и видовете борсови сделки. Студентите ще придобият умения за оптимизиране на управлението на инвестиционния портфейл при участието в борсови сделки. Ще се запознаят със състоянието, проблемите и перспективите на борсовата търговия в България и др.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
РАЗДЕЛ. I КАПИТАЛОВИ ПАЗАРИ	
ТЕМА 1. ВТОРИЧЕН КАПИТАЛОВ ПАЗАР	
1.1.	Същност на вторичния капиталов пазар, видове, функции в съвременната икономика.
1.2.	Основни пазари в САЩ: NYSE, AMEX, OTC/NASDAQ, “трети” и “четвърти” пазари.
1.3.	Пазарите в Лондон, Токио, Франкфурт, Хонконг, Торонто.
1.4.	Капиталовият пазар в България – БФБ.
ТЕМА 2. ТЕХНОЛОГИЯ НА БОРСОВИТЕ СДЕЛКИ С ЦЕННИ КНИЖА	
2.1.	Основни видове инвеститори и система на борсовите посредници.
2.2.	Основни характеристики на нарежданията за борсовите сделки: размер, срок на изпълнение, основни видове, изпълнение.
2.3.	Видове сметки на инвеститора: касова сметка, маржин сметка. Характерни особености на сделките по маржин сметката и ефект на късите продажби.
2.4.	Борсовата цена – източник на информация.
2.5.	Клирингови процедури и защита на сделките.
2.6.	Регулиране на вторичните капиталови пазари. Специфични особености на законодателството в България.
ТЕМА 3. ИНВЕСТИЦИОННА СТОЙНОСТ И ПАЗАРНА ЦЕНА НА ЦЕННИТЕ КНИГИ	
3.1.	Графики на търсенето и предлагането на ценни книги. Търсене за притежаване на ценни книги. Оценка на инвестиционната стойност при къси продажби. Цената – продукт на консенсус /Модел на Гросман-Стиглицтц/.
3.2.	Теория на ефективния капиталов пазар. Рационален капиталов пазар.
3.3.	Оценка на безрискови ценни книги: номинални и реални лихвени проценти, доходност до падежа, спот и форуърд проценти, пазарна дисконтираща функция. Теории за времевата зависимост на СПОТ процентите: Теория за непредубедените очаквания, Теория за предпочитания към ликвидност, Теория за пазарната сегментация.
3.4.	Оценка на рискови ценни книги: Пазарна и индивидуална оценка. Подходи при оценката на рискови ценни книги. Вероятностно прогнозиране, дърва но целите и математическо очакване. Очаквана доходност през периода на владене.
ТЕМА 4. ИЗБОР НА ИНВЕСТИЦИОНЕН ПОРТФЕЙЛ	
4.1.	Съвременна теория на портфейла – Модел на Марковитц.
4.2.	Проблеми при избора на портфейла от активен инвеститор: пазарен модел, β коефициенти, действителна срещу очаквана възвръщаемост.
4.3.	Ефекти на диверсификацията на инвестициите: общ риск, пазарен риск и собствени риск на

	портфейла.
4.4.	Алтернативни методи за определяне на риска: VAR, SSD, LPM и др.
4.5.	Модел за оценка на капиталовите активи /CAPM/.
4.6.	Факторни модели и процесът на формиране на дохода.
4.7.	Арбитражна теория на ценообразуването /APT/.
ТЕМА 5. ПАЗАРНА ЛИКВИДНОСТ	
5.1.	Търсене и предлагане на незабавност, формален модел на пазарната ликвидност. Влияние на ликвидността върху пазарната структура.
5.2.	Пазарна ликвидност и пазарна ефективност /информационна и ценова/.
5.3.	Пазарна микроструктура. Компоненти на Bid-Ask спрейда.
5.4.	Влияние на индивидуалната ликвидност върху възвръщаемостта и риска на ценните книги.
5.5.	Регулиране действията на инсайдерите.
ТЕМА 6. АНАЛИЗ И УПРАВЛЕНИЕ НА ПОРТФЕЙЛ ОТ ЦЕННИ КНИЖА	
6.1.	Анализ на облигации: Метод за капитализация на дохода. Ликвидност и вероятност за неплатежи. Фактори на риска на облигациите и спрейд на доходността им. коефициенти за неплатежоспособност.
6.2.	Управление на портфейл от облигации: Ефективност на пазара на облигации. Теореме за основните характеристики на облигациите. Дюрация и имунизация. Активен мениджмънт на облигационен портфейл.
6.3.	Фундаментален анализ на обикновени акции: влияние на информацията от борсовия пазар. Ex ante и Ex post оценки на доходността. Методи и показатели за оценка на обикновени акции. Value Line рейтинг на акциите. Метод PHERM. Технически анализ на борсовите цени на акциите.
6.4.	Оценка на ефективността на управлението на портфейл от акции: показатели за доходността на портфейла, оптимизиране на времето за борсови сделки, факторен анализ на ефективността от управлението.
ТЕМА 7. ФЮЧЪРСНИ ПАЗАРИ	
7.1.	Фючърсни пазари и фючърсни сделки.
7.2.	Съотношението фючърсни – спот цени.
7.3.	Фючърсни сделки с пазарни индекси.
7.4.	Опционни сделки: същност и видове. Организация на търговия с опции: информация от борсовите бюлетени, действия на специалистите, комисионни и маржове. Оценка на стойността на опциите: модели ВОРМ и Блак-Шоулс.
7.5.	Опции върху фючърсни сделки /Futures Options/.
ТЕМА 8. ПРОБЛЕМИ НА ЕФЕКТИВНОСТТА НА БОРСОВИЯ ПАЗАР СЪС СТОКИ В БЪЛГАРИЯ.	
8.1.	Информационен, алокативен и организационен аспект на ефективността.
8.2.	Модели и показатели за изследване на ефективността.
8.3.	Проблеми на ефективността на борсовия пазар със стоки в България.
8.4.	Потенциал за развитието на фючърсен пазар в България.

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ¹

Методите на подготовка и провеждане на обучението по дисциплината „Борсова търговия” включват използването на различните учебни ресурси и дейности, чрез които се осъществява учебният процес в дистанционната форма на обучение:

¹ Методите за подготовка и провеждане на обучение се представят в съответствие с утвърдената Инstrukция за разработване на учебна програма за дисциплина в дистанционна форма на обучение на Икономически университет – Варна.

- учебни ресурси - електронен учебник, електронно учебно помагало, мултимедийни презентации, хипервръзки (URL-модул).
- учебни дейности – провеждане на учебни занятия в присъствените периоди, а чрез платформата за дистанционно обучение се прилагат урок, форум и чат.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Електронен тест	1	30
1.2.	Задание	1	48
Общо за семестриален контрол:		2	78
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит – присъствен класически писмен изпит с отворени въпроси и/или задача	1	60
Общо за сесиен контрол:		1	60
Общо за всички форми на контрол:		3	138

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронен учебник по дисциплината, качен в платформата за дистанционно обучение: Трайков, Хр. Борсова търговия, учебник на ИУ-Варна, 2016
2. Fabozzi, F. Capital Markets, Institutions, Instruments, and Risk Management, Fifth Edition, The MIT Press, 2015.
3. Fabozzi, F. Modigliani, F. Jones, F. Foundations of Financial Markets and Institutions: Pearson New International Edition, 4th Edition 2013.
4. Шарп, У., Александер, Г.Д., Бэили, Д. Инвестиции. Инфра-Москва, Москва, 2011.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Трайков, Хр. Борсова търговия, учебник на ИУ-Варна 2004.
2. Елазаров, С., Симов, В., Справочник по фючърсна търговия, С., Информа, 1993.
2. Ковачева, В., Борси и борсови операции, Габрово, 1995.
3. Петков, Б., Борсова търговия, С., 1999.
4. Първанов, Хр., Божилова, Св., Борси и борсови операции I част, С., 1995.
5. Симов, В. и други, Стратегии в борсовата търговия, С., Информа, 1993.
6. Kapoor, J.R. Dlabay, L.R. Hughes, J..R. Personal Finance, Irwin, Illinois, 1988.
7. Puxty A.G., Dodds J.C. Financial Management, Chapman & Hall, London, 1991.
8. Rose, P.S., The Financial System in the Economy, Texas AM Uneversity, 1994.
9. Rose, P.S. Money and capital markets, Irwin, Boston, 1989.
10. Sharpe, W., Alexander, G., Investments, 4th Edition, Englewood Cliffs, Prentice Hall, New Jersey, 1992.